

PLAN ANUAL 2018 DA COOPERACIÓN GALEGA

**Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa Unión Europea
Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións
Públicas e Xustiza**

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN
2. CUMPRIMENTO DOS COMPROMISOS ADQUIRIDOS EN ANOS ANTERIORES
3. NOVAS ACTUACIÓNS PARA O ANO 2018
4. ORZAMENTO 2018

1. INTRODUCCIÓN

O presente Plan Anual 2018 elabórase en cumprimento do mandato legal establecido no artigo 9.3 da Lei 3/2003, do 19 de xuño, de cooperación para o desenvolvemento, que sinala que os plans anuais serán aprobados polo Consello da Xunta de Galicia por proposta do departamento competente en materia de cooperación para o desenvolvemento, logo do informe do Consello Galego de Cooperación para o Desenvolvemento.

Debido a que no momento actual atopámonos en pleno proceso de elaboración do IV Plan Director da Cooperación Galega 2018-2021, e tendo en conta que este novo plan debería tomar como base os resultados e recomendacións da avaliación final do III Plan Director, acordouse cos representantes do sector que o devandito proceso debería ser o suficientemente amplo para permitir a participación activa de todos os axentes interesados.

Ademais, como o novo Plan Director debe ser sometido á aprobación do Consello da Xunta e do Parlamento de Galicia, é probable que o proceso se estenda, polo menos, ao primeiro cuadrimestre do ano 2018.

Por outra banda, o IV Plan Director da Cooperación Galega 2018-2021 debería ter en conta as directrices que estableza o futuro V Plan Director da Cooperación Española, que esperamos coñecer a comezos do 2018.

Por estas razóns estimouse conveniente elaborar un Plan Anual 2018 que permita xestionar e executar o orzamento aprobado para cooperación exterior dende o inicio do exercicio. Así, o documento que se presenta está concibido como un “plan anual de transición” entre o III Plan Director da Cooperación Galega 2014-2017, que se atopa no seu último ano de vixencia, e o IV Plan Director 2018-2021, que está en fase de elaboración.

Así pois, neste plan recóllense os compromisos, os instrumentos de actuación e os recursos orzamentarios que o goberno galego pon a disposición da cooperación para o desenvolvemento para o ano 2018. Igualmente, relaciónanse, de maneira resumida, as actuacións que se van a financiar no marco do programa orzamentario 331A: *Cooperación exterior* da Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa UE (en adiante DXRREE e coa UE), sen prexuízo de que ao longo do ano outros departamentos da Xunta de Galicia poidan desenvolver actuacións en materia de cooperación cuxa cuantificación se realizará ao final do exercicio.

A dotación para o ano 2018 do programa 331A é de 5.027.160 €, o que representa un incremento dun 11,40% respecto ao orzamento aprobado no 2017.

Tendo en conta que o **compromiso de gasto** adquirido no ano 2018 se eleva a **2.126.009,21 €** nos capítulos IV e VII e que o capítulo I de Gastos de Persoal está dotado con **491.754 €**, o orzamento total comprometido para o 2018 ascende a **2.617.763,21 €**, o que supón unha **dotación dispoñible para novas actuacións de 2.409.396,79 €**.

Como liña xeral, seguirase apostando polas **convocatorias públicas de axudas como principal instrumento de canalización de fondos**, co fin de facilitar o concurso en concorrencia competitiva dos distintos axentes de cooperación. Está previsto destinar ás convocatorias máis dun **80% do orzamento operativo de gastos**. Do mesmo xeito, **primaranse as actuacións das ONGD** na xestión e canalización das axudas.

2. CUMPRIMENTO DOS COMPROMISOS ADQUIRIDOS EN ANOS ANTERIORES

Cos orzamentos de cooperación para o ano 2018 asegurárase a cobertura financeira dos compromisos adquiridos con anterioridade, que no seu conxunto se elevan a **2.126.009,21 €**, que permitirán **dar continuidade** ás seguintes actuacións:

- **17** proxectos aprobados na convocatoria do ano 2017 de **proxectos no exterior dos axentes de cooperación**, por un total de **1.716.979,20 €** para 2018.
- **11** proxectos aprobados na convocatoria do 2017 de **proxectos de Educación para o Desenvolvemento e para a Cidadanía Global**, por un total de **240.000 €** para 2018.
- **5** proxectos aprobados na convocatoria do 2017 de axudas para **proxectos de investigación para o desenvolvemento das universidades galegas**, por un total de **72.030,01 €** para 2018.
- **O convenio de colaboración** asinado no 2017 **con *Solidariedade Internacional de Galicia, AGARESO e a Fundación Educación y Cooperación- EDUCO***, para a execución do proxecto de Educación para o Desenvolvemento “Cooperación Galega. O mundo que queremos”, encadrado no Plan Proxecta da Consellería de Educación, cunha dotación de **40.000 €** para o ano 2018.
- **5 bolsas de formación** de expertos en cooperación para o desenvolvemento convocadas no 2017, cunha dotación orzamentaria inicial de **55.000 €** ata a finalización do período de formación, no mes de agosto de 2018. A este orzamento hai que engadir **2.000 €** para a cobertura da **Seguridade Social** das persoas bolsseiras.

3. NOVAS ACTUACIÓNS PARA O ANO 2018

Unha vez descontados os recursos para dar continuidade aos compromisos asumidos con anterioridade ao ano 2018, e tendo en conta que os gastos de persoal da Subdirección Xeral de Cooperación Exterior ascenden a 491.754 €, a **capacidade orzamentaria** para acometer novas actuacións no ano 2018 elévase a **2.409.396,79 €**.

A DXRREE e coa UE priorizará novamente no ano 2018 as convocatorias públicas de axudas, de acordo co establecido no III Plan Director, ás que destinará máis dun 75% do orzamento operativo de gastos.

As **actuacións previstas para o ano 2018** son as seguintes:

• CONVOCATORIAS PÚBLICAS EN RÉXIME DE CONCORRENCIA COMPETITIVA

✓ **Convocatorias de subvencións para proxectos de cooperación no exterior das ONGD e outros axentes de cooperación**

O obxecto destas axudas é a execución de proxectos no exterior das ONGD, universidades, empresas e organizacións empresariais, sindicatos, comunidades galegas no exterior e outros axentes sociais que teñan a condición de axentes de cooperación.

A **dotación total de ambas convocatorias** será de **3.262.500 €** (1.305.000 € para o 2018 e 1.957.500 € para o 2019), o que representa un **incremento** dun **8,3%** respecto á dotación das convocatorias do ano 2017.

A dotación de cada convocatoria é a seguinte:

- Para **ONGD: 2.762.500 €** (1.105.000 € no 2018 e 1.657.500 € no 2019)

- Para os **outros axentes: 500.000 €** (200.000 € no 2018 e 300.000 € no 2019)

A distribución dos créditos entre as dúas anualidades é a mesma á de anteriores convocatorias: 40% para o 2018 e 60% para o 2019.

✓ **Convocatoria de subvencións para proxectos de Educación para o Desenvolvemento (EpD) e a Cidadanía Global promovidos polas ONGD**

O obxecto destas axudas é a execución de proxectos de **Educación para o Desenvolvemento e a Cidadanía Global** por parte Organizacións Non Governamentais de Desenvolvemento (**ONGD**), dentro das **catro dimensións** que forman parte da educación para o desenvolvemento:

- a) Sensibilización e concienciación da opinión pública en materia de cooperación para o desenvolvemento e causas da pobreza.
- b) Formación sobre o desenvolvemento e difusión nos ámbitos educativos do coñecemento da realidade dos países empobrecidos e da cooperación para o desenvolvemento.
- c) Investigación sobre o desenvolvemento.
- d) Incidencia, participación e mobilización social para crear redes de solidariedade na nosa sociedade.

A **dotación total** da convocatoria do ano 2018 será de **450.000 €** (180.000 € para o 2018 e 270.000 € para o 2019), o que representa un **incremento dun 12,5%** respecto á dotación da convocatoria do ano 2017.

✓ **Convocatoria de subvencións para proxectos de Acción Humanitaria**

O obxecto destas axudas é a execución de proxectos de acción humanitaria no exterior, entendendo como tales aqueles destinados a salvar vidas, aliviar o sufrimento e manter a dignidade humana durante e despois das crises –provocadas por seres humanos ou por desastres naturais–, así como os destinados á prevención e reforzo da capacidade de resposta para cando se produzan estas situacións.

A **convocatoria** terá carácter **anual** e a súa **dotación** será de **300.000 €** (a mesma dotación que a de 2017).

✓ **Convocatoria de 6 bolsas de formación de persoas expertas en cooperación internacional para o desenvolvemento**

Dende hai anos a Xunta de Galicia fai unha aposta clara para a profesionalización do sector da cooperación galega que redunde nunha mellora da calidade desta, a través do financiamento de bolsas de formación de persoas expertas en cooperación para o desenvolvemento que permiten aos beneficiarios/as completar a súa formación con estadías, tanto no terreo como na sede da DXREUE competente na materia.

Este investimento, dirixido á mellora das capacidades destas persoas, ten un retorno a medio e longo prazo para todo o sistema de cooperación e reforza as relacións entre a Xunta de Galicia e outras institucións a través das que se articulan estas bolsas, o que leva a facer máis eficaz a cooperación.

Para o ano 2018 convocaranse 6 bolsas, de carácter plurianual, para garantir que as persoas beneficiarias gocen dun ano completo de formación, dúas das cales se desenvolverán na sede da DXRREE e coa

UE en Santiago de Compostela e as catro restantes no exterior, nas oficinas técnicas de cooperación da AECID.

O **orzamento previsto** para as bolsas é de **95.000 €** (40.000 € para o 2018 e 55.000 € para o 2019).

A este orzamento hai que engadir **3.000 €** (1.000 € no 2018 e 2.000 no 2019) para a cobertura da **Seguridade Social** das/os bolseiras/os.

• CONVENIOS DE COLABORACIÓN CON ENTIDADES

✓ Convenios de colaboración no ámbito da Acción Humanitaria

Ademais da convocatoria anual en concorrencia competitiva sinalada anteriormente, prevense asinar os seguintes convenios para a execución de actuacións humanitarias e de emerxencia:

- Convenio de colaboración con **Farmamundi**, que permitirá dar resposta rápida e eficaz ante emerxencias, mellorando así a axilidade e eficacia da resposta humanitaria galega. A dotación deste convenio será de **50.000 €**.
- Convenio de colaboración coa **Asociación Solidariedade Galega co Pobo Saharauí (SOGAPS)**, co obxectivo de mellorar as condicións de vida da poboación refuxiada saharauí, que terá unha dotación para o ano 2018 de **75.000 €**.
- Como en anos anteriores, e co fin de promover a presenza da Cooperación Galega na acción multilateral estableceranse acordos de colaboración con **ACNUR** e **UNRWA** (cos respectivos comités españois) cunha dotación de **20.000 € cada un deles**.
- Asinarase un novo Convenio de colaboración entre a **Cooperación Descentralizada e a Axencia Española de Cooperación Internacional para o Desenvolvemento (AECID)** para a actuación

conxunta e coordinada en materia de acción humanitaria, unha vez finalizada a vixencia do Convenio de colaboración asinado no 2015. Este convenio deriva do Acordo Marco asinado no 2013 coa Secretaría Xeral de Cooperación Internacional para o Desenvolvemento, será anual (prorrogable) e terá unha dotación para o 2018 de **50.000 €** da Xunta de Galicia e de cada unha das CCAA asinantes e de 1.000.000 € da AECID.

✓ **Convenios de colaboración no ámbito da sensibilización, formación e fortalecemento institucional**

Prevese a sinatura dos seguintes convenios:

- **Convenio de colaboración coa *Coordinadora Galega de ONGD***

En cumprimento do obxectivo de fortalecemento do sector, asinarase un ano máis un **convenio de colaboración** coa ***Coordinadora Galega de ONGD*** como entidade que agrupa actualmente a 45 organizacións con presenza na nosa Comunidade Autónoma e que actúa como representación delas diante das institucións, na defensa do Código de Conduta e na formación, a sensibilización e a busca da implicación da sociedade galega na superación da pobreza na que viven millóns de persoas no mundo. Con este convenio estase a contribuír ao incremento da coordinación entre os actores da cooperación galega.

O obxectivo do convenio será, por unha banda, fortalecer o tecido das ONGD galegas e a propia Coordinadora, a través de diversas accións como prestar servizos de información e apoio técnico ás ONGD, asistencia a xuntanzas con institucións, organización de eventos, promoción de mesas de diálogo, etc. e, por outra banda, mellorar a promoción de actuacións en materia de educación para o desenvolvemento.

A **dotación financeira** prevista para este convenio en 2018 será de **90.000 €**.

- **Convenio de colaboración co *Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade***

No mesmo sentido que no convenio coa *Coordinadora Galega de ONGD*, este ano asinarase novamente un **convenio co *Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade*** como entidade plural, que na actualidade agrupa a 91 concellos e ás Deputacións Provinciais da Coruña, Lugo e Pontevedra, comprometida coa idea de cooperar en Galicia para ser máis eficaces na cooperación con terceiros países, impulsando un maior compromiso por parte das entidades locais coa cooperación para o desenvolvemento, nun marco máis estable e permanente.

O obxectivo do convenio será sensibilizar ás entidades pertencentes ao Fondo e dar a coñecer o traballo que desenvolve no ámbito da cooperación municipalista ás entidades sociais e á sociedade galega en xeral e reforzar a rede humana e organizativa do propio Fondo.

A **dotación financeira** para este convenio no 2018 é de **40.000 €**.

- **Convenio de colaboración no marco do *Plan Proxecta* da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria**

O **Plan Proxecta** é unha iniciativa de innovación educativa da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria a través da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, que busca a integración na planificación anual dos centros de programas postos en marcha por entidades alleas ao sistema educativo.

No ano 2013 a DXRREE e coa UE, en coordinación coa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, impulsou un proxecto

piloto titulado “*Cooperación galega; o mundo que queremos*”, que se levou a cabo en varios institutos galegos durante o curso 2013-2014.

Dado o éxito deste proxecto piloto, que fora financiado no marco da convocatoria anual de axudas a proxectos de educación para o desenvolvemento, decidiuse darlle continuidade nos seguintes cursos a través da formalización de **convenios de colaboración con ONGD especializadas no ámbito da educación para o desenvolvemento**, dadas as especificidades das actuacións levadas a cabo.

Así, no ano 2014 asinouse un primeiro convenio de colaboración coas ONGD ***Solidariedade Internacional de Galicia, AGARESO e a Asociación Mundo Cooperante Galicia*** e levouse a cabo o programa “*Cooperación Galega. O mundo que queremos*” en 5 institutos galegos. No ano 2015 sumouse á sinatura do convenio a ***Fundación EDUCO*** en substitución da *Asociación Mundo Cooperante Galicia*, e nos anos 2016 e 2017 renovouse o citado convenio coas tres ONGD.

Para o ano 2018 está previsto asinar **un novo convenio coas mesmas entidades** para poñer en marcha a sexta edición (2018-2019) do proxecto “*Cooperación Galega. O mundo que queremos*”, encadrado no Plan Proxecta, co que se espera chegar a outros 5 centros de ensino, cunha **dotación prevista de 70.000 €** (30.000 € para 2018 e 40.000 € para 2019).

- **Convenio de colaboración coas universidades galegas**

No ano 2018 seguirase afondando na colaboración coas tres universidades galegas nos eidos da investigación, formación e sensibilización en materia de cooperación para o desenvolvemento coa sinatura dun convenio de colaboración coas tres para o financiamento de actuacións neses eidos, cunha **dotación de 42.970 €** para 2018. Este convenio podería ser plurianual.

✓ **Convenios de colaboración con entidades para actuacións de cooperación no exterior**

- **Convenios de colaboración coa *Fundación Centro Tecnolóxico do Mar (CETMAR)***

Tanto pola experiencia acumulada ao longo destes anos como polas súas vantaxes comparativas, o sector pesqueiro é o sector estratéxico por excelencia para a Cooperación Galega. A especialización de Galicia en ámbitos como a pesca e a acuicultura facilita a transferencia de coñecementos e tecnoloxía, e o fortalecemento das institucións pesqueiras dos nosos socios nos países do Sur, garantindo un mellor aproveitamento e xestión integral sustentable dos seus recursos pesqueiros e acuícolas.

A Consellería do Mar mantén unha sólida aposta por unha política de cooperación internacional nos seus ámbitos competenciais e colabora activamente, a través do CETMAR, coa DXRREE e coa UE no desenvolvemento de proxectos conxuntos. No ano 2018 destinaranse arredor de **100.000 €** para reforzar a colaboración co CETMAR en terceiros países.

• **PLAN ANUAL DE AVALIACIÓNS DE PROXECTOS NO EXTERIOR**

Co obxecto de seguir mantendo o grao de transparencia e de rendición de contas que caracteriza á Cooperación Galega, no ano 2018 darase continuidade á avaliación de proxectos financiados no exterior.

As avaliacións son necesarias por un dobre motivo:

- En primeiro lugar, son un elemento imprescindible para que a política de axuda teña progresivamente unha maior calidade e capacidade de impacto.

- En segundo lugar, porque a política de cooperación lévase a cabo con fondos públicos e é esixible, polo tanto, un exercicio de rendición de contas.

Incidindo nesta necesidade avaliadora, no 2018 vaise realizar a **avaliación final das intervencións financiadas en Mozambique** nos últimos anos, país destinatario tradicional da axuda da Cooperación Galega.

- **ACTIVIDADES DIVULGATIVAS**

- ✓ **Publicación do IV Plan Director da Cooperación Galega**

Unha vez que sexa aprobado polo Parlamento de Galicia, procederase á publicación do IV Plan Director da Cooperación Galega 2018-2021, documento estratéxico que definirá as liñas e prioridades de actuación da Cooperación Galega para os vindeiros catro anos.

- ✓ **Publicación do Informe 2017 da Cooperación Galega**

Ao igual que nos últimos anos, no 2018 editarase en formato dixital o **Informe 2017 da Cooperación Galega**, que será publicado na nosa páxina web co fin de dar a coñecer á sociedade galega a política de cooperación que se leva a cabo dende Galicia.

- **COORDINACIÓN INSTITUCIONAL**

- ✓ **Comisión Interterritorial de Cooperación para o Desenvolvemento**

Os representantes da DXRREE e coa UE participarán nas xuntanzas da Comisión Interterritorial de Cooperación para o Desenvolvemento, órgano de coordinación, concertación e colaboración entre as Administracións Públicas, que conta coa presenza, tanto da

Administración Xeral do Estado, como das comunidades autónomas e as entidades locais.

✓ **Comisión de Coordinación do Convenio de colaboración entre a Cooperación Descentralizada e a AECID para a actuación conxunta e coordinada en materia de acción humanitaria**

Galicia participará na Comisión que se constituirá para a coordinación do Convenio de colaboración entre a Cooperación Descentralizada e a AECID para a actuación conxunta e coordinada en materia de acción humanitaria. A dita comisión está integrada por representantes da AECID e de cada unha das comunidades autónomas asinantes e exercerá as funcións de coordinación, seguimento, vixilancia e control da execución dos compromisos adquiridos e das actuacións implementadas no marco do convenio.

✓ **Encontro anual de Comunidades Autónomas e Cooperación**

Como vén sendo habitual, representantes da DXRREE e coa UE participarán na XI edición do Encontro de Comunidades Autónomas e Cooperación, que no ano 2018 se celebrará na Comunidade Valenciana.

Estes encontros están consolidándose como espazos de debate e reflexión da cooperación descentralizada española co fin de buscar canles para unha maior coordinación e complementariedade das accións de desenvolvemento das distintas administracións autonómicas e para plantexar propostas de traballo conxunto.

✓ **Actualización do convenio de colaboración para a realización de prácticas nas Unidades de Cooperación no Exterior da AECID**

De cara á convocatoria das bolsas do ano 2018, procederáse á actualización do convenio de colaboración asinado no ano 2002 polo cal se posibilita a realización de prácticas por parte das persoas

bolsas da Xunta de Galicia nas Unidades de Cooperación no Exterior da AECID.

O convenio, que se asinará ao abeiro do *Convenio Marco de cooperación para a articulación, coordinación e complementariedade en materia de cooperación descentralizada*, ampliará o anterior e clarificará as obrigas das partes, en aras a acadar unha maior seguridade xurídica.

4. ORZAMENTO 2018

O Goberno galego renova o seu compromiso de solidariedade coas persoas e os países máis desfavorecidos elevando o orzamento para o ano 2018 nun 11,40 % respecto ao orzamento aprobado no 2017.

No seguinte cadro aparecen reflectidas as partidas orzamentarias previstas para actuacións de cooperación para o desenvolvemento para o ano 2018 por capítulos de gasto do programa orzamentario 331A.

Ao final do exercicio realizarase a cuantificación das achegas que ao longo do ano poidan realizar outros departamentos da Xunta de Galicia para o financiamento de actuacións en materia de cooperación para o desenvolvemento.

ORZAMENTO 2018

PROGRAMA 331-A: COOPERACIÓN EXTERIOR		
CAPÍTULO	CONCEPTO	CONTÍA (€)
Capítulo I	Gastos de persoal	491.754
Capítulo IV	Transferencias correntes	3.513.568
	Transferencias inst. sen fins de lucro	490.000
	Axudas ás Universidades galegas	115.000
	Actuacións de coop. no exterior	2.605.568
	Convenio CGONGD	90.000
	Convenio Fondo Galego	40.000
	Bolsas formación en cooperación	95.000
	SS bolsas formación en cooperación	3.000
	Convenio Fondo Humanitario AECID	50.000
	Convenio SOGAPS	25.000
Capítulo VI	Investimentos reais	60.000
Capítulo VII	Transferencias de capital	961.838
	Actuacións de coop. no exterior	911.838
	Convenio SOGAPS	50.000
TOTAL Programa 331-A		5.027.160

*Nota: Os gastos correntes e de funcionamento asociados á competencia de cooperación para o desenvolvemento (que serán financiados con cargo ao programa 111-E da DXRRREE e coa UE) serán cuantificados ao final do exercicio.